

Openbare bijeenkomst, ANTWERPEN 18 november 1986

GEESTELIJKE BETEKENIS VAN HET GESLACHT VAN DAVID

- - - - -

Op uw vraag wat de geestelijke betekenis is van het geslacht van David in de hedendaagse vorm of norm, moet ik zeggen dat het een heel moeilijk onderwerp is dat u daar stelt omdat de betekenis van het geslacht van David eigenlijk groten-deels gebaseerd is op het Oud Testament en de aangenomen vervulling daarvan in het Nieuwe.

David is een koning die heus niet alle dingen even netjes en even leuk heeft gedaan. Hij is uiteindelijk, laten we eerlijk zijn, op velerlei terreinen fout geweest. Zijn nageslacht zou je kunnen zien als deel van een bepaalde stam, een soort erfelijke adel, als je die naam wilt gebruiken, en het is daaruit, naar men zegt, dat Jezus is geboren. Hij stamt in ieder geval uit een geslacht dat geregistreerd werd in Bethlehem ofschoon in de Romeinse archieven dit anders staat aangeduid dan als het geslacht van David.

Wanneer we dus daarover praten, denken we niet zozeer meer aan deze afstamming. We denken aan het Jodendom als geheel en dat is een veelomvattend verhaal. Ik zal het u niet allemaal voorleggen, tenzij u aandringt. Het is een ééngoden dom, ontstaan eigenlijk in Mesopotamië, uitgedrukt in het geloof van Abraham en van daaruit resulterende in een reeks van verschillende geloofsvormen waaronder zon- en vuurverering, die uiteindelijk zijn geworden, en dat is de tijd van Mozes geweest, tot de erkenning van de onzichtbare God die gelijktijdig het volk had uitverkoren of, als we het anders zeggen, die de stamgod van Israël werd.

Dit geslacht is vele malen verstrooid geweest. Het heeft geleden in Babylon, in Egypte. Het is weggejaagd uit het Heilig Land door de Romeinen, verstrooid geraakt naar de latere Moorse emiraten en is terechtgekomen in Spanje en in Italië, waar in Rome zelfs een heel grote Joodse wijk was, zelfs al in de tijd der Caesaren. Het werd langzaam maar zeker de zondebok die de Christenen nodig hadden. En dat bijbelse beeld dat is misschien het meest juiste dat we kunnen gebruiken. Het Christendom heeft gefaald ten aanzien van zijn stichter en doet dat nog steeds. Maar er moest iemand zijn die dan toch slechter, die erger was dan was dat de Jood, want hebben de Joden Jezus niet gekruisigd? Dat is natuurlijk onzin, want als je het heel goed bekijkt dan werd eigenlijk Jezus gekruisigd door de samenwerking van zakenlieden en de toenmalige tempel, niet door het volk. Maar de Joden werden daardoor een afgesloten gemeenschap. Ze zijn, en dat is toch erg opvallend, geworden tot een reeks stammen met geheel eigen gebruiken, afgesloten van de buitenwereld en zelfs wanneer ze uiterlijk opgaan in een milieu zoals dat is Nederland bijvoorbeeld is gebeurd, dan blijven ze toch ergens apart.

En het is dat apart zijn dat hen enerzijds een enorme veerkracht geeft, een enorme overlevering, een geheel eigen traditie die nog steeds niet is gestorven, en aan de andere kant hen maakt tot gemakkelijke voorwerpen voor vervolging, aantijging en dergelijke. De mensen zijn altijd weer geneigd datgene dat buiten hen staat een beetje aan te vallen, althans met verdenking te bekijken.

Het is opvallend dat in land als de Verenigde Staten, waar op dit ogenblik naar ik meen de grootste Joodse gemeenschap zit buiten misschien Israël, maar misschien is ze toch groter, dan zien we dat ook daar het Jodendom in een aparte hoek is gedrukt. Het heeft zo een beetje zijn eigen vakantieoorden, men heeft zijn eigen clubs, men heeft zijn eigen sociale en andere bezigheden. Of men nu orthodox is of heel vrijzinnig, het maakt niets uit. Men is Jood.

Maar daardoor word je ook voortdurend herinnerd aan datgene waarvan je deel bent. En zó is Israël langzaam maar zeker ontstaan, de staat Israël. Als u het wordingsverhaal wilt kennen, er zijn historische boeken genoeg. Maar wat is de betekenis ervan? De betekenis ervan is dat er eindelijk een soort Joods vaderland herontstaan is en dat wordt bevolkt door mensen die soms uitgaan van zuiver bijbelse gedachten, maar ook door mensen die eigenlijk in geen God geloven. Het zijn allen Joden. En ze zijn alle, en dat is hun overlevering van hetgeen ze hebben meegemaakt, een elders achtervolgd volk. En zo is dan die tegenstrijdige staat Israël ontstaan, eigenlijk opgebouwd uit individualisten per excellence, of van mensen die denken dat zij het weten en dat zij gelijk hebben en die desondanks een zekere samenwerking tot stand hebben gebracht.

Maar als u een natie wordt, dan begint u ook met machtsdenken. Israël is in zijn begindagen geconfronteerd met de Palestijnen. Ik wil niemand aantijgen, maar wat er gebeurd is over en weer is niet bepaald prettig en we kunnen zeker niet zeggen dat de Joden zich, wat wreedheden betreft, onbetuigd hebben gelaten. Hierdoor is een spanningsveld ontstaan dat voortdurend een gevoel van bedreiging is leven hield en misschien is dat nodig om de staat Israël te laten bestaan. Maar dit volk, dat aan de ene kant, en laten we dit niet vergeten, grote wetenschappers, grote kunstenaars heeft voortgebracht, brengt nu aan de andere kant wapens voort en sommige daarvan zeer dodelijk. Israël beschikt bijvoorbeeld op dit ogenblik over ongeveer vijftien atoombommen en naar ik meen, voor een zes-tal daarvan ook draagraketten, maar dat andere zal men snel genoeg kunnen achterhalen.

Wat is dan de betekenis van het geslacht David? Zolang ze zich beschouwen als de uitverkorenen, zal er altijd een antithese zijn. Er zal de vijandschap zijn van degenen die zich hierdoor geminacht voelen en die aan de andere kant datgene benijden wat dit volgens hen uitgestorven volk bereikt. Het is twistappel geworden. Wanneer er een wereldoorlog komt is de waarschijnlijkheid groot dat die uitbreekt in het Midden-Oosten en dan gaat het zeker niet om Israël, natuurlijk niet. Het gaat om oliebelangen, het gaat om bepaalde ertswinningen, het gaat om politieke invloed, om heerschappij. Maar Israël is de factor die daar midden tusschen staat. Israël is de factor die zich bedreigd voelende, wel eens een enorm conflict zou kunnen veroorzaken.

Wanneer we dit bezien en we zetten daarnaast dan de feiten zoals die bijbels worden verteld, dan kunnen we zeggen: Het was een groot volk, maar het is een volk dat altijd de neiging heeft gehad om vreemde goden te aanbidden. Niet alleen het gouden kalf, maar ook de positie op de beurs, het bezit, de macht. Het is een vreemd volk. Het heeft grote dichters voortgebracht en we vinden dit terug in het Oud Testament waarin voorbeelden zijn van de meest perfecte weergave bijvoorbeeld van een liefdeslied, het Hooglied van Salomo, maar ook van politieke toespraken, bijvoorbeeld Isaias I. Het is een volk dat Jezus heeft voortgebracht.

Wie en wat was Jezus? In ieder geval niet iemand die dacht als een specifieke Jood. Misschien dat Hij, in een deel van zijn doen en denken, ons doet vermoeden dat Hij behoorde tot een of andere geheime orde. Er waren ook in het oude Israël kloosterorden, groepen die onder zeer strenge discipline en met absolute gehoorzaamheid naar de wetten van hun godsdienst leefden. Aan de andere kant zet Hij die wetten opzij. Wat Hij predikt is vaak gevaarlijk voor de tempel en dat zou je van een Esseen eigenlijk niet verwachten in die tijd. (Zeker, we zijn allemaal kinderen Gods.) Is Hij de Zoon Gods? Niemand kan het zeggen. Uit God zijn we voortgekomen, uit God leven we. Maar was Hij de eniggeboren Zoon? Het is een geloofsartikel. We weten hoe Hij is voortgekomen ook al zijn er legenden rondom die geboorte geweest. We weten dat Hij geleefd heeft, gewerkt heeft, gepredikt heeft. Dat Hij aan het kruis gestorven is. Maar daar houdt het op. En we zien dan in het Christendom, in zijn prille begin, opeens sterk Judaïsche invloeden optreden.

Paulus is een ijveraar die altijd met de tempel verbonden is geweest en wanneer hij bekeerd wordt, blijft hij een ijveraar en zijn denken verandert niet, alleen de boodschap die hij brengt. En met zijn denken bouwt hij de disciplinaire kerk op. Wat is de zin, de betekenis in die dagen van het geslacht van David?

Misschien wel dat de leer van liefde wordt gewijzigd tot een leer van bekering, gehoorzaamheid aan de wet, de heerschappij van de tempel. En dan komen er grote denkers. Sommige van hen zijn bijna atheïsten. Wanneer we denken aan Erasmus, bijvoorbeeld heb je te maken met een filosoof, maar ook met een rationeel denker, een mens die eigenlijk het beste van het Jodendom vertegenwoordigt en gelijktijdig door de gemeente wordt uitgeworpen. En dat zien we steeds weer. Wat is dan de zin van het geslacht van David en de betekenis? Eén van de vele storende factoren in deze wereld, zeker, maar gelijktijdig een van die groepen, er zijn er meer op aarde, die door hun speciale onderlinge bindingen, door het eeuwenlang vasthouden aan eigen tradities, aan eigen denken en leer, een continuïteit hebben voortgebracht in de menselijke ontwikkeling, die zonder hen niet zou hebben bestaan. Aan de ene kant zijn ze ongetwijfeld de woekeraars, de handelaars, maar aan de andere kant vinden we ook Joden terug in de kloosters, vinden we hen terug als filosofen en enkele van hen zelfs als Afrikaanse kerkvaders. Dat is van betekenis.

Het is misschien vreemd om het te zeggen, maar is hun zijn eigenlijk niet verweven met dat van de gehele mensheid zoals we die nu kennen? Want een groot gedeelte van datgene wat in deze wereld gebeurt, wat deze wereld gelooft, is niet alleen maar voortgekomen uit de zendingsdrang van het Westen dat zijn geloofsbeschaving en zijn technische beschaving cadeau wil geven tegen voldoende betaling. Neen, het is hun denken, hun wet, hun geslotenheid in zekere zin, hun absolutisme ook in zekere betekenis dat in deze wereld steeds weer opgang doet. Ze hebben wel degelijk een stempel gelegd op deze tijd. Moeten we dan zeggen dat de betekenis van het geslacht van David is dat Jezus eruit is voortgekomen? Of moeten we zeggen dat het geslacht van David alleen maar een geestelijke kern betekende van het oude Joodse volk, zo goed als van het moderne Jodendom? Want Jezus was een Jood.

Ik hou niet van de sprookjes, hoe mooi ze binnenkort ook zullen verteld worden. Over de wonderbaarlijke geboorte in de grot of in een stal. Over alle engelen die over de velden hebben gebazuind. Verhalen die we vreemd genoeg in verschillende vorm ook later aantreffen. Zelfs ten aanzien van de geboorte van Franciscus van Assisi wordt het verteld. Die we terug kunnen vinden bij de geboorte van de Boeddha en waarvan we het een en ander horen in de jeugdijaren van Mohamed. Ik noem er maar een paar. Deze sprookjes, hoe mooi ze zijn, hoe goedbedoeld ze zijn, zijn niets anders dan sprookjes. Ze zijn de poging om het exceptionele duidelijk te maken van een leraar die boven alles wordt verheven.

En dan blijft nog steeds over een Jodendom dat een mens als Christus heeft kunnen voortbrengen. Dan blijft altijd bestaan een geslacht van David dat ook in Europa, zelfs in tijden dat ze vervolgd werden of in ghetto's werden opgesloten, zijn kennis gaf, zijn begrippen verdeelde, mensen wijsheid wist te schenken.

Nu, ik geloof dat je dit alles, wanneer je het redelijk bekijkt, moet zien als één van de vele wegen die voeren tot die werkelijkheid die door de Kerk en door bepaalde Christene filosofen dan de mystieke eenwording wordt genoemd. En daarmee ben ik op een ander punt aangekomen en wil ik u eerst in de gelegenheid stellen aanvullend vragen of opmerkingen te maken of zelfs tegen mijn behandeling te protesteren.

+ Die geestelijke betekenis van het geslacht van David, strekt dat niet verder dan het Jodendom? Ik bedoel daarmee: In hoeverre loopt ze parallel met de Graal-idee?

-Ze loopt niet parallel met de Graal-idee. Het geslacht van David mondt uit in de Christus, dat is een geloofspunt, geen absolute en historische zekerheid overigens. De Graal-idee is een legende. Het geslacht van David heeft altijd mensen voortgebracht, dat ben ik met u eens, die streefden naar iets anders, naar iets hogers. Maar dat hebben alle volkeren op hun tijd gedaan. Daarom kan ik hier niet zeggen: Ik wil een parallel trekken. Zoals de Graal een heiligdom is, zo is het geslacht van David het heiligdom. Noch wil ik beweren: Zoals de Graal-ridders uittrokken om het onvindbare te zoeken, zo zwerft Davids geslacht rond om een waarheid te vinden die de werkelijke vrede en de zekerheid betekent.

Ergens zijn er sporen van, maar ze zijn zo gering tegenover al het andere dat ik het door mij gestelde als de meest juiste benadering meen te moeten beschouwen, u vergeve mij.

+ *Wat is dan de juiste betekenis van de humanisten zoals Erasmus?*

- De betekenis van de Humanisten is het ontwaken van het begrip dat mens-zijn, ongeacht of er een God is of niet, een hemel een hel of niet, in zichzelf een functie is, iets waaraan je moet beantwoorden omdat een mens die tegenover zijn medemens en tegenover de wereld niet als mens kan ageren of optreden, medemenselijk zijn, in feite geen mens is maar een zelfzuchtig dier dat kan spreken. Is dat voldoende?

De achtergrond van al deze dingen, ook die van het geslacht van David en al deze andere dingen is in feite een mystiek, een op gevoelens, op innerlijkheden berustend aanvoelen dat geen enkele aantoonbaarheid bezit. Ja meer, dat zelfs niet overgedragen kan worden aan anderen, omdat het in zichzelf te veel onbenoembare factoren bevat.

Mystiek kennen wij in zeer vele vormen. Het is niet alleen maar christelijk. Mystiek ligt ook in bepaalde ritens van de voedoe. Het ligt in bepaalde, voor ons in het Westen vaak orgiastisch aandoende ritens van bepaalde groepen, bijvoorbeeld in India. Het is terug te vinden in Zen, in Boeddhisme. Het is in zeer veel verschillende vormen aanwezig. Het is een innerlijkheid waarin een ogenblik van zelfvergetelheid ontstaat, een onzegbaar beleven van één-zijn, waaruit u weer terug kunt keren zonder dat u kunt zeggen dat je geweest bent waar je geweest bent en wat je beleefd hebt. Je voelt je sterk misschien. Je voelt je gelukkig, maar meer kun je niet zeggen.

Al deze mystieke benaderingen hebben een eigen reeks ritens. De een gaat uit van allerhande bezielingen en wegen van de ziel. De ander gaat eenvoudig uit van zichzelf verliezen. Weer een ander probeert om door voortdurende beheersing van zijn eigen wezen, uiteindelijk zo ver te komen dat hij één kan zijn met het andere.

Het geslacht van David, bepaalde vormen van het christelijk denken en ook van vele andere denkwijzen, komen voort uit het niet-verklaarbare gevoel, de emotionaaliteit van niet-volledig zijn. We hebben het gevoel dat we tot iets groters, tot iets hogers geroepen zijn en beseffen al snel dat we het niet kunnen bereiken maar dat we misschien in dat grotere, in dat andere kunnen opgaan. En daar ligt, denk ik, de oorsprong van al deze pogingen, leerstellingen, speculaties en filosofieën.

Laat mij de mijne eraan toevoegen. Ik geloof, zonder met zekerheid te weten, ik zeg het erbij, dat alle dingen uiteindelijk één zijn. Je kunt het God noemen, Al-geest, of misschien zelfs de totale Kracht of Oerkracht. Er is iets waarvan we deel zijn, iets waar we, bewust of onbewust, ons enerzijds toe voelen aangehouden en waar we anderzijds voor terugdeinzen omdat het beeld van het ego, zoals we dat nu gevormd hebben, eenvoudig daaraan te gronde gaat. Wanneer deze eenheid bestaat, dan is ze onuitdrukbaar. Waar één mens het totaal alleen maar van alle denken en beleven van honderdduizend mensen zou moeten dragen, dan zou er iets ontstaan dat onomschrijfbaar is. Het is niet logisch, het is niet wetenschappelijk, het is niet verklaarbaar of benaderbaar, maar het bestaat wel en steeds weer zijn er mensen die zich daarin geheel of ten dele weten onder te dompelen.

Dan is de vraag of dit misschien een grotere werkelijkheid is? Als je zuiver logisch redeneert, dan is een leven na de dood misschien mogelijk, maar geen zekerheid. Wanneer je gestorven bent zoals ik, dan is het voor jou een zekerheid geworden maar verder ga je niet. Maar op het ogenblik dat ik vergeet wie ik ben, opga alleen maar in de denkbeelden van een leermeester, even één ben met één andere persoonlijkheid, gebeurt er in mij van alles en ik kan toch niet omschrijven wat. Ergens heb ik a.h.w. mijn bewustzijn opnieuw gegroepeerd. Op aarde is dat onzin, of zo je wilt, een vorm van hystericie.

Maar waarom zoeken de mensen het dan zo vaak? Wat moeten we denken van de Indianer die het zoeken in mescaline? En wat moeten we denken van de mensen, die wanneer ze in de maatschappij geen raad meer weten, proberen weg te vluchten in verdovende middelen die ze helaas niet kunnen beheersen? Is het niet alles een poging om aan de logica te ontkomen, aan deze band die je het onmogelijk maakt een zelfvervulling te bereiken waarvan je aan de andere kant innerlijk meent te voelen dat ze mogelijk moet zijn?

Dan komt de vraag: Hoe doe je het? Wanneer we leren van het Jodendom dan weten we dat er ergens een heel strikte discipline voor nodig is. Niet noodzakelijkerwijze één die een andere je oplegt, maar een innerlijk erkennen van de wet, erkennen van een samenhang en regel die boven alle dingen gaat, ook boven je eigen denken en belangen. Welke wegen u ook volgt, u zult altijd geconfronteerd worden met de noodzaak zelf deze discipline op te brengen. En waarom denkt u wordt er zoveel gepredikt over naastenliefde, over één zijn met het Al, over vergeten dat je zelf belangrijk bent? Is het niet omdat de mens aanvoelt dat juist het jezelf zijn in de stoffelijke zin van het woord, de grens is die we moeten overschrijden voor we iets kunnen vinden van datgene wat we werkelijk zijn. Israël heeft, ondanks alles, vaak zichzelf gevonden op een wonderlijke manier. Voor vele Christenen misschien zelfs een belachelijke manier. Wanneer ze de oude woorden zingen, wanneer de oude klanken klinken, wanneer men zijn schuld belijdt voor God, wanneer men in vreugde herdenkt hoe God met de mens is geweest. Israël heeft heel vaak, juist in de moeilijkste tijden, zichzelf vergeten. En wanneer men voldoende mensen kon vinden, zelfs in de concentratiekampen. Werkers in Dachau, uitgehongerd, stervend van ellende, hebben toch fluisterend hun stemmen tot hun God verheven. Niet om te vragen om rechtvaardigheid, maar om te zeggen: Heer, wij zijn uw volk. En ze hebben daar een troost en een kracht in gevonden die voor velen onbegrijpelijk is.

Mystiek. Mystiek die de wereld zinloos doet schijnen aan de ene kant en aan de andere kant in jezelf een voortdurende spanning opbouwt, want er moet toch een vervulling zijn, er moet toch een bereiking zijn. Maar zelf ben je de grens van wat je bereiken kunt omdat je jezelf niet opzij kunt zetten. Je kunt jezelf offeren, maar je kunt niet ophouden jezelf te zijn. Misschien benaderen we het verkeerd. Er zijn Oosterse wijzen die de Yoga-weg volgen en die, na een volledige beheersing te hebben verkregen over hun gehele lichaam, hun ademhaling, hun functies, verder gaan dan de fakirs en dan een ogenblik verstild neerzitten enkel kijkend naar één sprietje gras en proberen één te worden met het gras, want, zeggen ze, wanneer ik één ben met het gras, het gras leef, het gras ben, dan zal ik deel zijn van de wereld. En als ik deel ben van de wereld zal ik deel zijn van alles waaruit die wereld is voortgekomen.

Is dat de betekenis van het geslacht van David? Ik weet het niet. Ik kan het werkelijk niet zeggen. Maar ik kan u één ding wel zeggen: Dat dergelijke termen zolang hebben bestaan, dat dergelijke termen en denkbeelden zo voortdurend gekoesterd zijn, dat men voortdurend gezocht heeft te verklaren hoe en waar dan ook te behoren tot het uitverkoren volk, is slechts een uitdrukking van het heimwee dat men heeft naar volledigheid, de mystieke versmelting met het werkelijk zijnde dat geen tijd kent, waarin geen detaildefinities nog mogelijk zijn maar alleen een ervaren dat niet omschrijfbaar blijkt.

Dan kan ik u alleen nog maar zeggen dat dit voor mij, en dat is voor mij persoonlijk, het hoeft voor u niet zo te zijn, de zin is van al die dingen. Niet de jacht naar een eeuwige Graal of een parallel daarmee. Niet misschien een gelijkenis met de heiligen van de Islam, maar een langbewaard heimwee, een terughunken naar de ene werkelijkheid.

Is dat het geslacht van David? Dan zijn we allen deel van Davids geslacht. Wij zijn allen deel van dat ene. Wij allen hunkeren naar die ene waarheid en dan geeft het niet hoe we ze benoemen. Dan geeft het niet of we zeggen er is een God of er is geen God. Dan gaat het er alleen maar om dat we de weg vinden waarin we onszelf kunnen verliezen in het gehel waarvan we deel zijn. Daarmee heb ik, denk ik, de voornaamste denkbeelden voor u neergelegd en bent u weer aan de beurt om eventueel te repliceren.

+ Broeder, kunt u iets vertellen over de mystiek aan gene zijde?

- Het is heel erg moeilijk om hoe dan ook iets te zeggen over mystiek al heb ik het zo goed mogelijk geprobeerd. Kunt u zich voorstellen wat het is om even volledig deel te zijn van de gedachten van een ander? In onze wereld is dat een deel van het leerproces. Noemt u het mystiek, het heeft in ieder geval geen redelijke normen. En wanneer je verder gaat dan is het net ofdat je eigenlijk steeds minder onderscheid maakt. Mystiek zou je kunnen noemen: de gang naar het verblindende licht waarin het Al voor jou verdwijnt en in jezelf herboren wordt terwijl je jezelf tegemoet treedt. Maar dat zijn fabeluitspraken. Het is niet zo dat je jezelf tegenkomt in een persoonlijke zin. Maar het is zo dat je innerlijk beseft dat in jezelf een heelal bestaat met alle sferen, alle krachten, alle mogelijkheden zoals het buiten je bestaat. En op grond van dit erkennen van je innerlijk kom je tot de aanvaarding van wat buiten je ligt als een soort deel van jezelf. Je maakt geen onderscheid meer. En wanneer dat gebeurt, dan verdwijnt een ziel uit ons gezichtspunt, dan is zij voor ons niet meer aanwezig, ofschoon ze een enkele keer toch terugkeert tot een ijle vorm, een ijle stem die ons iets heeft mede te delen. Maar het is niet meer dezelfde persoonlijkheid. Het is iets dat voor een ogenblik een door ons gekende vorm heeft aangenomen. Dat is het beste wat ik kan zeggen over mystiek aan onze kant. Het is een voortdurende strijd om jezelf te leren kennen, maar het is ook een strijd om je wereld, datgene waarvan je deel bent te kunnen begrijpen, niet met redelijke denkbeelden, maar te doorleven, te weten wat het is. Dat is de weg die voert tot de door mij genoemde processen. En zelfs met u spreken zoals ik hier doe, is daar een deel van. Ik hoop u beantwoord te hebben

+ Broeder, bestaat er ook een hoodschap aan uw kant tot uitnodiging naar de mystiek?

- Wanneer er een uitnodiging zou zijn, zou de mystiek niet waar zijn. Mystiek is. Je wordt er deel van. Er is geen uitnodiging. Er is geen afwijzing. Er is gewoon een gebied dat je kunt betreden, een bewustzijnsgebied. Maar die stappen moet je zelf doen. Er is geen bepaalde roeping voor nodig. Het is er. En pas wanneer je dat begrijpt, begrijp je het wezen van de mystiek. Datgene wat achter de mystiek verborgen ligt. . . . Datgene wat we zo noemen is er altijd, is overal. En wij worden ertoe aangetrokken al weten we niet waarom en al geven we vaak daar uiting aan op allerlei wijzen die met de werkelijkheid van de mystiek weinig vandoen hebben. Het is ons kinderlijk pogen om te doen alsof we grote mensen zijn. En dan komt er het ogenblikdat we uiteindelijk al is het maar één voet over die grens heen krijgen. Dat we eindelijk, al is het maar met een deel van ons wezen eeuwigheid proeven. En vanaf dat ogenblik behoren we bij die eeuwigheid ook voor ons eigen besef. Maar als je dat een uitnodiging wilt noemen, ja. Als je dat een regel wilt noemen, dan bestaat die regel. Maar dan is enige regel van de mystiek: Leer jezelf kennen. Leer jezelf meester zijn en besef dat je zelf de eerste stap moet doen. En zelfs dan is die regel variabel. Wel kunnen we zeggen: Je hebt wil, je hebt een zekere discipline nodig. Maar dat vloeit, geloof ik, meer voort uit ons wezen dan uit datgene wat zich verbergt achter hetgeen wij mystiek noemen.

Ja vrienden, u ziet hoe u van het een naar het ander kunt rollen. En misschien is dat niet altijd even netjes. Ik had misschien allerhand dingen over het geslacht van David kunnen zeggen. Het geloof daaraan verbonden, en dan was u misschien wel tevreden geweest. Maar wanneer u zo samenkomt dan heb je ook als persoonlijkheid die spreekt een zeker aanvoelen, een zekere inbreng. En wanneer ik dat doe dan is dat ~~dat~~ dat ik iets wil ontwijken of omdat ik iets niet kan nazoeken of niet weet. Dan is het gewoon omdat dit voor mij de juiste weg is. Voor mij, niet voor u. Voor u is het misschien een confrontatie met iets waar u anders over hebt gedacht. Maar ik zeg u dit: De werkelijkheid is dat we één zijn met alle krachten en het niet beseffen. De werkelijkheid is dat alle symbolen die we op aarde hanteren voor continuïteit, voor grote kracht, voor benadering en inwijding, niets anders zijn dan pogingen om het onvoorstelbare gestalte te geven.

Maar er is kracht, er is licht, er is vreugde, er is werkelijkheid, ook wanneer wij ze niet beseffen, wanneer ze niet in ons leeft, wanneer we ze niet gebruiken. Ze is er. Wanneer de termen als het geslacht van David vergeten zijn en er zijn nog mensen, zal hetzelfde heimwee voortbestaan, zal diezelfde kracht werken, zal dezelfde continuïteit aanwezig zijn. En misschien kan u dat tot troost en hulp zijn. Ik weet dat u vaak zegt: Waarom doe ik de dingen. Dat u zich afvraagt: Waarom moet dat mij nu overkomen. Dat u zegt; De mensheid heeft gefaald. Maar die dingen komen voort uit het niet-beleven, het niet-begrijpen van de werkelijkheid. U bent deel van het geheel. U bent deel van die kracht die de kleinste delen in stand houdt en de kosmos zelf omgeeft en vormt. Dat is mijn geloof.

Het is niet de axiomatische stelling van iemand die denkt dat hij het weet. Maar ik beleef het zo en u kunt het zo beleven want u bent deel van de Kracht. Maak u dan geen zorgen. U kunt niet overzien wat u in het geheel bent en betekent. Maar u volbrengt wat u in het geheel bent en betekent. Je kunt niet weten waarom de dingen gaan zoals ze gaan maar er is een evenwicht nodig en dat evenwicht bestaat nog niet in uw denken maar in uw daden, in uw leven, in uw werken bestaat het. Uw bestaan is zinvol. Uw bestaan is deel van een kosmos en uw beleven is dan een persoonlijke zaak. Als u denkt ik kan het niet aan of ik kan niet verder, of was het maar anders zeg dan tegen uzelf: In het geheel heeft het zin, in het geheel heeft het betekenis.

Misschien komt er een ogenblik dat alle mensen tot zuilen verstarren, dat hun geesten samenweven, dat ze proberen te spelen met zon en maan, waarom niet. Maar dan zijn ze nog niet rijp. De macht die bestaat is niet geuit en wordt ten hoogste gedeeld. Een licht dat bestaat wordt niet ontstoken. Het is. En je hoopt dat anderen het zo beseffen als jijzelf. Alles is zinvol en daarom is het voor u belangrijk dat u in uw eigen leven zoekt naar een zeker evenwicht. Dat u niet alleen in opstand komt tegen alle dingen. Dat u niet alleen gelaten alles ondergaat, maar dat u zich voortdurend afvraagt: Wat zegt mijn diepste innerlijk dat ik moet zijn? Niet: Wat moet ik denken? Wat moet ik geloven? Wat moet ik zijn? En probeer dan bewust datgene te zijn dat je voelt te moeten zijn. Niet omdat het een vorm is, maar omdat het beantwoordt aan datgen wat in u leeft en deel is van de noodzaak die in u bestaat.

En als u het niet begrijpen kunt zeg dan maar: Het is karma, of zoek een andere verontschuldiging. Het is niet erg. Want eens zult u de eenheid bereiken. Als u gelooft in de kracht en macht die in en rond u is dan zult u ontdekken dat u veel meer bent, veel meer tot stand brengt zelfs dan u beseft.

En uiteindelijk zult u dan gaan gevoelen dat u niet belangrijk bent, maar alleen hetgeen u tot uiting brengt. En wanneer dat ontstaat, dat gevoel, dan bent u op weg naar de werkelijkheid. Geen gemakkelijke weg, want ik ben er ook nog niet. Maar eens zullen we dit bereiken en daarom zijn alle dingen te dragen en kunnen wij in alle dingen datgene volgen wat in ons leeft mits wij daardoor niet zoeken onze huidige persoonlijkheid, vorm of gedachte te bevredigen, maar datgene tot stand te brengen wat wij als een noodzaak voelen voor al het zijnde.

Ik dank u voor uw aandacht. Goeden avond.